

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декав факультету

Тетяна Іванішена
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Підпис

08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Графічний дизайн міського середовища

Назва дисципліни

Призначення Робочої програми
Рівень вищої освіти
Мова навчання
Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС
Статус дисципліни
Факультет (до якого відноситься кафедра)
Кафедра (за якою закріплена дисципліна)

Для освітньої програми Дизайн
 Перший (бакалаврський)
 Українська
 4
 Вибіркова професійної підготовки
 Технологій та дизайну
 Рисунку та проектної графіки

Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю		
	Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття						Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік	Іспит
			Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семинарські заняття				
Д	4	120	51	-	51	-	-	69	+	-	

Робоча програма складена на основі освітніх програм підготовки бакалаврів та стандарту вищої освіти

Програма складена

Віктор Трачук
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Схвалена на засіданні кафедри Рисунку та проектної графіки Протокол 1 від 28.08.2024 р.
 Назва

Зав. кафедри Рисунку та проектної графіки
 Назва

Ігор Ковтун
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Графічний дизайн міського середовища» є вибірковою дисципліною фахової практичної підготовки і займає важливе місце у підготовці бакалаврів та зумовлена необхідністю розвитку у студентів методів художнього проектування графічного та рекламно-інформаційного дизайну в різноманітних просторах (інтер'єр, екстер'єр) при різноманітних функціональних значеннях. Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання. Процес вивчення дисципліни ґрунтується на використанні традиційних навчальних технологій, зокрема: лабораторних занять, самостійної роботи (підготовка до виконання та захисту лабораторних робіт та доопрацювання аудиторних завдань), що мають допомогти студентам оволодіти фаховими знаннями і методами художнього проектування формування міського середовища.

Мета дисципліни. Оволодіння теоретичними та практичними навичками застосування принципів та методів прийомів композиції для розробки проєктів графічного дизайну в міському середовищі, розробок конструкцій та деталей основної форми проєкту згідно до масштабу, будування та виготовлення різних шаблонів до проєкту, проєкту графічного дизайну в міському середовищі згідно його функціонального призначення методом креслення ескізу та комп'ютерного формоутворення.

Предмет дисципліни. Процес проектування та оформлення різних видів міського середовища: різноманітних вітрин, створення дизайну оформлення різноманітних масових заходів: фестивалів, масових гулянь, концертів, святкових заходів, спортивних змагань та ін.

Завдання дисципліни. Розробка дизайн-проєкту оформлення вітрини магазину згідно її функціонального призначення і існуючого логотипу, фірмового стилю за певними стадіями: підготовчої – дизайнерської пропозиції (пошук композиційного рішення, форескізи, ескізи, вибір композиційних засобів та композиційних елементів, ескізної розробки вітринного устаткування) та втіленню ескізного проєкту в матеріалі – виконанню остаточного варіанту оформлення вітрини, складанню специфікації матеріалів для виготовлення елементів вітринного устаткування, розробці конструкторських креслень). Розробка дизайн-проєкту міського масового заходу: фестивалів, масових гулянь, концертів, святкових заходів, спортивних змагань та ін. за основними стадіями: підготовчої – вибір та фотографування об'єкту, вивченням сценарію дії, визначенням вимог до проектування та оформлення міського масового заходу згідно функціонального і тематичного призначення); стадії дизайнерської пропозиції (пошук композиційного рішення, форескізи, ескізи, вибір композиційних засобів та композиційних елементів) та виконанню роботи в матеріалі (виконання остаточного варіанту оформлення міського масового заходу, складання специфікації матеріалів для виготовлення елементів оформлення міського масового заходу, розробка конструкторських креслень).

Результати навчання. За умов успішного опанування навчального матеріалу студент повинен: оволодіти засобами, методами та практичними навичками у відповідній послідовності створення дизайну і оформлення різноманітних вітрин, згідно їх функціонального призначення і тематики, створення дизайну оформлення різноманітних масових заходів: фестивалів, масових гулянь, концертів, святкових заходів, спортивних змагань та ін., згідно їх функціонального призначення та тематики.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:	
	Денна форма	
	Лабораторні роботи	СРС
Розділ 1. Розробка дизайн-проєкту оформлення вітрини магазину.	27	35
Розділ 2. Розробка дизайн-проєкту міського масового заходу.	24	34
Разом:	51	69

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лабораторних занять*

Перелік лабораторних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/п	Тема лабораторного заняття	Кількість годин
1	Ознайомлення з об'єктом проектування, обмірювання об'єкту, фотографування. Літ.: [1] с. 9, 11–14; [3] с. 12, 27–31, 44; [4] с. 101, 134; [7]	6
2	Пошук композиційного рішення оформлення вітрини, розробка ескізів. Літ.: [1] с. 17, 40, 200; [3] с. 52; [4] с. 115–124, 301; [5] с.33–36, 38–46; [6] с. 5–11, 112–113; [7]	6
3	Виконання остаточного варіанту оформлення вітрини, складання специфікації матеріалів, розробка креслень. Літ.: [2] с. 9, 331–330; [3] с. 111, 160; [4] с. 137–157, 170; [5] с. 38–46; [7]	15
4	Ознайомлення з об'єктом проектування вивчення вимог, фотографування об'єкту. Літ.: [2] с. 6, 54, 331–330; [3] с. 111, 160; [4] с. 137–157, 170; [5] с. 38–46; [6]; [7]	6
5	Пошук композиційного рішення, розробка ескізів, вибір композиційних засобів з оформлення заходу. Літ.: [2] с. 6, 54, 331–330; [3] с. 111, 160; [4] с. 137–157, 170; [5] с. 38–46; [6]; [7]	6
6	Виконання остаточного варіанту оформлення масового заходу, складання специфікації матеріалів, розробка конструкторських креслень. Літ.: [2] с. 99, 331–330; [3] с. 113, 145–169; [4] с. 321–348, 456; [5] с. 38–46; [7]	12
Разом:		51

Примітка*. Лабораторні заняття проводяться один раз на два тижні по шість годин. Фактична кількість лабораторних занять становитиме 54 – по чисельнику, 48 – по знаменнику.

У процесі виконання лабораторних робіт з дисципліни, студенти набувають практичних навичок з оволодіння методів художнього проектування графічного та рекламно-інформаційного дизайну в різноманітних просторах (інтер'єр, екстер'єр) при різноманітних функціональних значеннях. Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання. Результатами виконання лабораторних робіт є варіанти рішення проектування та оформлення вітрини магазину та одного із видів масових заходів.

5.2 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту лабораторних робіт та формуванні портфоліо із графічних робіт або презентаційного планшету, із кольоровим друком на форматі А2, виконаних під час лабораторних занять.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кіл-сть годин
1	Підготовка до виконання ЛР 1.	5
2	Підготовка до захисту ЛР 1.	5
3	Підготовка до виконання ЛР 2.	4
4	Підготовка до захисту ЛР 2.	5
5–6	Підготовка до виконання ЛР 3.	5
7–9	Підготовка до захисту ЛР 3.	11
9	Підготовка до виконання ЛР 4.	5
10	Підготовка до захисту ЛР 4.	5
11	Підготовка до виконання ЛР 5.	5
12	Підготовка до захисту ЛР 5.	5
13–14	Підготовка до виконання ЛР 6.	4
15–16	Підготовка до захисту ЛР 6.	5
17	Підготовка до захисту ЛР 6. та формування портфоліо із графічних робіт або презентаційного планшету, виконаних під час лабораторних занять	5
Разом:		69

Керівництво самостійною роботою здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

6 Технології та методи навчання

Процес вивчення дисципліни ґрунтується на використанні традиційних навчальних технологій, зокрема: лабораторні заняття (із використанням методів виконання анатомічних малюнків графітовим олівцем, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійної роботи (підготовка до виконання та до захисту лабораторних робіт), що мають допомогти студентам оволодіти фаховими знаннями та набути практичних навичок використання засобів і методів графічного дизайну у проектуванні об'єктів міського середовища: вітрини магазину та масових заходів.

Необхідні інструменти та матеріали: білий папір типу «ватман» ф. А-4 – А2, матеріали для графічних рішень; обмірювальне приладдя (рулетка), комп'ютер із встановленими програмним забезпеченням для рішення відповідних завдань.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лабораторних занять встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю як захист лабораторних робіт та оцінювання портфоліо або презентаційного планшету.

Підсумкова семестрова оцінка розраховується за результатами поточного контролю, наявність усіх оцінок з кожного виду контролю є обов'язковою. Студент, який не набрав позитивний середньозважений за поточну роботу вважається невестигаючим.

8 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою.

Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: якість виконання графічної роботи; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняте рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

Протягом останнього тижня семестру студент має сформувати портфоліо із анатомічних малюнків, виконаних під час лабораторних занять, і представити його викладачу на оцінювання. Портфоліо графічних робіт оформляється у вигляді папки із вкладеними оформленими власними роботами ф. А2 або презентаційного планшета з кольоровим друком ф. А2. Оцінка, яка виставляється на перегляді складається з таких елементів: складність та якість виконаних робіт; якість оформлення презентаційного планшета або робіт в папці.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
1	2
Відмінно	Студент ґрунтовно, у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; вміє самостійно пов'язувати теорію з практикою, грамотно обирає засоби графічного дизайну для вирішення практичних завдань з побудови міського середовища, вміє раціонально застосовувати закони і принципи композиційної гармонії; здатен впевнено обґрунтовувати і пояснювати свої судження, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки щодо власних прийнятих рішень. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою, демонструє якісне оформлення роботи і володіння усіма засобами зображень. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві помилки . Відмінна оцінка також характеризує якісне виконання усіх етапів роботи, починаючи від ескізів до готового рішення.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, самостійно і усвідомлено використовує теорію у вирішенні практичних завдань, проте, у відповідях можуть мати місце окремі неточності формулювання закономірностей тощо, або у виконанні поставленого завдання, обраної теми наявні дві-три незначними помилки в композиційній побудові.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання, також не вміє виділяти головне і підпорядковувати йому другорядне

1	2
	у виконанні графічної частини. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота	Семестровий контроль, залік За рейтингом
Лабораторні роботи №:		Портфоліо робіт	
1–6			
ВК*:	0,6	0,4	0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
A	4,75–5,00	Зараховано
B	4,25–4,74	
C	3,75–4,24	
D	3,25–3,74	
E	3,00–3,24	
FX	2,00–2,99	Не зараховано
F	0,00–1,99	

9 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Визначить основні об'єкти міського середовища, що можуть бути оформлені засобами графічного дизайну.
2. Визначить основні види масових заходів, що можуть бути оформлені засобами графічного дизайну.
3. На які етапи можна поділити оформлення вітрин?
4. На які етапи можна поділити оформлення масових заходів?
5. Розкрийте значення терміну «концепція».
6. Розкрийте значення терміну «ескіз» з позицій проєктування.
7. Що є стилізацією зображень при використанні засобів графічного дизайну у міському середовищі?
8. Поясніть сутність масштабу.

9. Охарактеризуйте основні чинники, що впливають на колористичне рішення графічного дизайну у міському середовищі.
10. Визначить відмінність ескізу від фрескізу.
11. Принципи складання специфікації матеріалів виготовлення елементів оформлення міського масового заходу.
12. Принципи розробки конструкторських креслень.
13. Визначить традиційні засоби і результати демонстрації готового рішення оформлення дизайну-об'єкту.
14. Визначить альтернативні та сучасні засоби і результати демонстрації готового рішення оформлення дизайну-об'єкту.

10 Методичне забезпечення

Лабораторний практикум з курсу «Графічний дизайн міського середовища» / уклад.: В.А. Трачук – Хмельницький: ХНУ, 2025 – 42 с. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=2923>

11 Рекомендована література

Основна:

1. Даниленко В.Я Дизайн: Підручник для студ. вищих навч. закл., які навч. за спец «Дизайн» / В.Я Даниленко // ХДАДіМ; Інститут проблем сучасного мистецтва АМ України. – Х. : Видавництво ХДАДМ, 2016. – 320с.
2. Крижановская Н. Я. Основы ландшафтной архитектуры та дизайну: підручник / Н. Я. Крижановська, М. А. Вотінов, О. В. Смірнова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 348 с.
3. Малік Т. В. Історія дизайну архітектурного середовища : навч. посіб. / Т. В. Малік. – К. : КНУБА, 2015. – 400 с.
4. Сьомка С. Основы дизайну архітектурного середовища: підруч. / С.В. Сьомка. – Київ : Ліра-К, 2020. – 480 с.

Додаткова:

5. Сілогаєва В. В. Графічний дизайн у міському середовищі: методичні вказівки до лабораторних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн». Запоріжжя : ЗНУ, 2019, 47 с.
6. Шевченко В.Я. Композиція плаката: навчальний посібник. – Харків: Колорит, 2019.– 123 с., іл.
7. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій [Чинний з 1 вересня 2012 року]. – Київ : Укархбудінформ, 2022. 44 с. (Інформація та документація).

Інформаційні ресурси

Модульне середовище. Режим доступу: MOODLE. Доступ до ресурсу <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=2923>
 Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php
 Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.

ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Тип (статус) дисципліни	Вибіркова професійної підготовки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	–
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни має За умов успішного опанування навчального матеріалу студент повинен: оволодіти засобами, методами та практичними навичками у відповідній послідовності створення дизайну і оформлення різноманітних вітрин, згідно їх функціонального призначення і тематики, створення дизайну оформлення різноманітних масових заходів: фестивалів, масових гулянь, концертів, святкових заходів, спортивних змагань та ін., згідно їх функціонального призначення та тематики, усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних завдань.

Зміст навчальної дисципліни. Розробка дизайн-проекту оформлення вітрини магазину згідно її функціонального призначення і існуючого логотипу, фірмового стилю за певними стадіями: підготовчої – дизайнерської пропозиції (пошук композиційного рішення, форескізи, ескізи, вибір композиційних засобів та композиційних елементів, ескізної розробки вітринного устаткування) та втіленню ескізного проекту в матеріалі – виконанню остаточного варіанту оформлення вітрини, складанню специфікації матеріалів для виготовлення елементів вітринного устаткування, розробці конструкторських креслень). Розробка дизайн-проекту міського масового заходу: фестивалів, масових гулянь, концертів, святкових заходів, спортивних змагань та ін. за основними стадіями: підготовчої – вибір та фотографування об'єкту, вивченням сценарію дії, визначенням вимог до проектування та оформлення міського масового заходу згідно функціонального і тематичного призначення); стадії дизайнерської пропозиції (пошук композиційного рішення, форескізи, ескізи, вибір композиційних засобів та композиційних елементів) та виконанню роботи в матеріалі (виконання остаточного варіанту оформлення міського масового заходу, складання специфікації матеріалів для виготовлення елементів оформлення міського масового заходу, розробка конструкторських креслень).

Запланована аудиторна робота: не менше 1/3 від загального обсягу дисципліни.

Форми (методи) навчання: лабораторні заняття (зокрема, з використанням лабораторного обладнання), самостійна робота (підготовка до виконання та до захисту лабораторних робіт, формування портфоліо із графічних робіт або презентаційного планшету).

Форми оцінювання результатів навчання: захист лабораторних робіт; портфоліо робіт.

Вид семестрового контролю залік.

Навчальні ресурси:

1. Даниленко В.Я Дизайн: Підручник для студ. вищих навч. закл., які навч. за спец «Дизайн» / В.Я Даниленко // ХДАДіМ; Інститут проблем сучасного мистецтва АМ України. – Х. : Видавництво ХДАДМ, 2016. – 320с.
2. Крижановская Н. Я. Основы ландшафтной архитектуры та дизайну : підручник / Н. Я. Крижановська, М. А. Вотінов, О. В. Смірнова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 348 с.
3. Малік Т. В. Історія дизайну архітектурного середовища : навч. посіб. / Т. В. Малік. – К.: КНУБА, 2015. – 400 с.
4. Сьомка С. Основы дизайну архітектурного середовища : підруч. / С.В. Сьомка. – Київ : Ліра-К, 2020. – 480 с.
5. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій [Чинний з 1 вересня 2012 року]. – Київ : Укархбудінформ, 2022. 44 с. (Інформація та документація).
6. Лабораторний практикум з курсу «Графічний дизайн міського середовища» / уклад.: В.А. Трачук – Хмельницький: ХНУ, 2025 – 42 с. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=2923>
7. Модульне середовище. Режим доступу: MOODLE. Доступ до ресурсу <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=2923>
8. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnmu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php

Викладач: старший викладач Віктор Трачук